

og Anerkendelse, naar det her gøres et alvorligt og stort Skridt i Retning af at bryde denne Centralisation og skabe et nyt Centralpunkt for det aandelige Liv i Provinserne og særlig den store fremadstræbende Landsdel Sjælland, hvor Biblioteket skulde have sin Plads. Det er selvfølgelig og selvforstaaeligt Meningen, at dette Bibliotek ikke skal være et aarhusiansk Bibliotek. Det skal være et Bibliotek, som skal virke i det videst mulige Omfang ikke alene for Sjælland, men for hele Landet. Ogsaa Stiftsterne skulde kunne søge Hjælp og Oplysning der. Naar man, saaledes som det er ophøst i Motiverne til det foreliggende Lovforslag, har liggende paa Proviantgaardens Løfter en Skat af over 100,000 Bind, er det i Virkeligheden uforstvarligt ikke at gøre et fornuftigt Brug af denne Skat. Det kan kun ske ved at gøre den tilgængelig for saa vide Kredse som muligt, gøre den tilgængelig for dem, som maatte have Brug for den og Trang til at søge af de Oplysninger og de Kundskaber, som den indeholder. Jeg tror altsaa, ja, jeg er ganske overbevist om, at man ikke blot i Sjælland, men ogsaa i de øvrige Provinser vil hilse denne Del af Lovforslaget med stor Anerkendelse og stor Glæde. Jeg ved meget vel, at der er noget delte Meninger om, hvorledes Biblioteket, naar det forhaabentlig kommer til Eksistens, skal arbejde, og hvorledes det skal benyttes, men jeg mener rigtignok, at det rette Tidspunkt til at tage en afgørende Bestemmelse herom er, naar man har Biblioteket bygget og Bøgerne anbragt i samme. Det er imidlertid meget naturligt, og det er ogsaa et Bevis paa den Interesse, som dette Forslag vækker Landet over, at man i vore offentlige Tidender har været beskæftiget med Spørgsmaalet om, hvorledes der paa den hensigtsmæssigste Maade skal tilvejebringes et Samarbejde mellem dette ny Statsbibliotek og de Biblioteker eller Bogsamlinger, man allerede har en Del af i de jydskt Byer, og som man haaber maa kunne komme til Stede i de Byer, som ikke allerede have en Bogsamling. Man har været i Tvivl, om man ikke kunde gaa saa vidt, at disse lokale Biblioteker ligesom kun skulle være en Slags Raaneekspeditioner, hvorigennem man kunde rette Begæringer til dette ny Statsbibliotek i Aarhus. Kommissionen synes nu i sin Betænkning ikke at være kommen til det Resultat, at den Tanke er praktisk og gennemførlig, men jeg maa for mit Vedkommende sige, at jeg kan ikke se, hvorfor det ikke skulde kunne lade sig realisere. Jeg tvivler ikke om, at man i andre jydskt Byer vil møde ikke mindre Beredvillighed end man har mødt i Aarhus, noget, som

allerede er blevet fremhævet af den foregaaende ærede Taler (H. Jensen). Man vil ikke møde mindre Beredvillighed fra Kommunernes Side til i fornødent Fald at tage nogle Udgifter paa sig, for at Kommunens Beboere derved kunne faa et saa rhydigt og rigt Udbytte af den Skat, som Biblioteket rummer. Men, som sagt, jeg tror, at vi ganske rolig kunne lade dette Spørgsmaal ligge til Fremtiden, indtil vi have Biblioteket vel anbragt der og have Bøgerne indbundne. Først da vil det rette Øjeblik være kommet til at tage Bestemmelse om, hvorledes Udsaaet, hvorledes hele Virksomheden nærmere skal ordnes. Jeg tvivler ikke om, at man fra Regeringens Side vil møde al Smødelommen i saa Henseende, og at den vil være fuldt villig til at bidrage sit til, at Forholdet kan blive saaledes, som det fornuftigvis bør være, at der her i Virkeligheden i saa vidt Omfang og paa saa liberal Maade som muligt gives Lejlighed til at hente Oplysning og nyttige Kundskaber for alle dem i Sjælland og de øvrige Landsdele, som maatte have Brug derfor og ville søge til Biblioteket. Jeg ønsker, som sagt, foreløbig kun at bringe en Tak baade til den Mand, der først har fremsat Tanken om Oprettelsen af et nyt Statsbibliotek, nemlig Overbibliotekar Bruun, og dernæst til den tidligere Regering, der har nedsat en Kommission til at behandle Spørgsmaalet, og endelig til den nuværende højtærede Minister, som har fremsat Forslaget her. Jeg anbefaler dette Forslag saa indtrængende som jeg formaar til det høje Tings Velvilje.

Endnu skulde jeg kun ønske at gøre en enkelt Bemærkning i Anledning af de Udtalelser, som fremkom fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (P. Holm). Det ærede Medlem var ikke tilfreds med den Veligheden, som var foreslaet for det ny tgl. Bibliotek. Ingen af de to Planer, som Kommissionen har valgt imellem, havde det ærede Medlems Bifald. Det ærede Medlem vilde derimod have Biblioteket anbragt paa den Maade, som er antydet i den Skitse, som for et Par Dage siden blev omdelt her paa vore Pladser. Det ærede Medlem anerkendte selv, at der selvfølgelig ikke kunde være Tale om straks paa Grundlag af denne Skitse, der jo mangler alle nærmere Oplysninger baade i den ene og anden Henseende, om Maal og Størrelse o. s. v., at tage nogen Bestemmelse, jeg antager, at ogsaa de paa Skitsen anførte Maal ere rent skitsemæssigt angivne og ikke gøre Krav paa nogen større Nøjagtighed. Der kan saaledes ikke godt være Tale om at tage Standpunkt over for denne ny Plan. Men en Ting